

متن پرسش

با سلام خدمت استاد: پس از مطالعه کتاب زن آنگونه که باید باشد دو نکته به ذهنم رسید که خواستم نظرتان را جويا شوم. ۱. شما در بخش «مرد و زن دارای حقیقت واحد» با توجه به خلق مرد و زن از حقیقت واحد چنین نتیجه گرفتید که این خلق از نفس واحد موجب می شود که این دو هیچ برتری بر یکدیگر نداشته باشند. اما با ملاحظه روایات ذیل این آیه به روایات عدیده ای برمی خوریم که بیان می کنند مراد از نفس واحده حضرت آدم است و مراد از زوجها حضرت حوا، و همین خلق حوا از اضافی طینت آدم دلالت بر شدت وجودی حضرت آدم بر حضرت حوا و یا برتری ذاتی آدم به عنوان نوع مرد بر حوا به عنوان نوع زن دارد. چنان که حضرات اهل بیت (ع) هم همگی از یک حقیقت می باشند ولی خلق سایر اهل بیت (ع) از نور رسول الله به عنوان صادر اول دلالت بر برتری ذاتی رسول الله بر سایر اهل بیت دارد و یا خلق شیعیان از اضافی طینت اهل بیت (ع) دلالت بر برتری ذاتی اهل بیت بر شیعیان دارد. البته باید توجه داشت که حرف بنده مربوط به عالم ثبوت است و عالم اثبات که پیرو اعمال زنان و مردان است خارج از این مقوله است. ۲. شما در بخش «ارزش مساوی شخصیت زن و مرد با توجه به آیه: «من عمل صالحا من ذکر او انثی...» چنین نتیجه گرفتید که ارزش عمل هر دو مساوی است و در نتیجه این دو شخصیت در ذات خود از نظر ارزش مساوی اند. و حال آنکه آیه صرفاً در مقام بیان دادن اجر توسط خداوند و ضایع نکردن اجر این دو است و هیچ دلالتی بر تساوی یا عدم تساوی اجرشان ندارد که شما بخواهید از آن تساوی شخصیت این دو نفر را برداشت کنید. و چنان که گفته شد این تفاوت ذاتی نه تنها بین مرد و زن که یکی مظهر عقل و یکی مظهر احساس است می باشد بلکه چنان که محی الدین در فص شیئی اشاره دارند این تفاوت استعدادها که به تفاوت در اعیان ثابتته برمی گردد بین تک تک افراد جاری است. (اگر صلاح می دایند فرمایشاتتان را به جای نشر عمومی می توانید در ایمیل هم برای بنده بفرستید)

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: بحث ذات انسان‌ها غیر از عین ثابت‌های آن‌ها است که با انتخاب خودشان شکل می‌گیرد. ذات انسان‌ها همان مقام «من روحی» است در آیهی «فإذا سویته و نفخت فیه من روحی». یا آنجا که بحث فطرت را می‌کند و می‌فرماید: «لا تبدیل لخلق الله» آری! خارج از ذات انسانی انسان‌ها بالاخره تفاوت‌هایی بین زن و مرد هست از آن جهت که مثلاً زن، بدن زن بودن خود را در دوره‌ی جنینی شکل می‌دهد. موفق باشید

